

**ANÀLISI DE LA GENT GRAN
QUE HA VIST MODIFICADA JUDICIALMENT
LA SEVA CAPACITAT PER OBRAR A
LES ILLES BALEARS:
PERFIL I NECESSITATS PRESENTS I FUTURES**

Anàlisi de la gent gran que ha vist modificada judicialment la seva capacitat per obrar a les Illes Balears: perfil i necessitats presents i futures

Miriam Vivas Domínguez
Natalia Rosset García
Sergio Expósito Torres

Resum

Aldaba Suport Balears de la Fundació Aldaba, servei de tutela de persones adultes que han vist modificada judicialment la seva capacitat per obrar, concertat amb el Govern de les Illes Balears, compta amb una àmplia base social i llarga trajectòria a les Illes Balears. El servei té com a finalitat cobrir les necessitats de suport, protecció i garantia de tots els drets, tant personals com patrimonials, i promoure l'autonomia personal de les persones incapacitades judicialment o que estan en procés d'incapacitació d'acord amb la resolució judicial corresponent.

Des de 2001 la Fundació Aldaba no ha deixat de cuidar i protegir els més vulnerables. Durant l'any 2018, Aldaba Suport Balears ha atès 976 persones. El 48% tenen més de 65 anys. La previsió és que aquest nombre augmenti els propers anys, a causa de l'envelliment de la població.

Aquest capítol té com a objectius descriure el perfil de la gent gran que ha vist modificada judicialment la seva capacitat per obrar i de la qual té cura la Fundació Aldaba; conèixer més de prop aquesta població, donar-li veu i posar en relleu les necessitats actuals i futures, tant personals com residencials, familiars i sociocomunitàries, d'aquest sector de població a les Illes Balears.

Resumen

Aldaba Suport Balears de la Fundación Aldaba, servicio de tutela de personas adultas que han visto modificada judicialmente su capacidad de obrar, concertado con el Gobierno de las Islas Baleares, cuenta con una amplia base social y larga trayectoria en las Baleares. El servicio tiene como finalidad cubrir las necesidades de apoyo, protección y garantía de todos los derechos, tanto personales como patrimoniales, y promover la autonomía personal de las personas incapacitadas judicialmente o en proceso de incapacitación, de acuerdo con la resolución judicial correspondiente.

Desde el año 2001 la Fundación Aldaba no ha dejado de cuidar y proteger a los más vulnerables. Durante el 2018, Aldaba Suport Balears ha atendido a 976 personas. El 48% tiene más de 65 años. La previsión es que este número aumente en los próximos años, debido al envejecimiento de la población.

El siguiente capítulo tiene como objetivos describir el perfil de las personas mayores cuya capacidad de obrar ha sido modificada judicialmente y de las que cuida la Fundación Aldaba; conocer más de cerca esta población, darle voz y poner de relieve las necesidades actuales y futuras, tanto personales como residenciales, familiares y sociocomunitarias, de este sector de población en las Baleares.

1. Les persones de 65 anys o més grans a les Illes Balears: una breu aproximació

Els darrers anys, s'ha quantificat un increment del nombre de persones grans en la nostra societat. L'esperança de vida ha augmentat i els anys de vida s'han allargat. Actualment, les dones tenen una esperança de vida de 85,5 anys, i els homes, de 80,3 anys (Abellán, Ayala, Pérez i Pujol, 2018).

Alhora que l'esperança de vida ha augmentat, el nombre de persones grans també. Segons dades de l'Institut Nacional d'Estadística (INE, 2018) a les Illes Balears hi ha 240 persones de 100 anys o més, de les quals 190 són dones. És un increment del 60% des de 2010. Així mateix, les taxes de dependència de les persones de 65 anys o més grans són del 46,5%. Segons dades de l'INS, 2018, d'1.176.627 persones de la població total registrada a les Illes, el 15,72% de les persones, és a dir, 231.533, tenen 65 anys o més. La previsió ens indica que per a 2033 s'estima un nombre de 287.210 persones de 65 anys o més. D'altra banda, la distribució per illes indica, segons l'INE, que la població envellida es concentra sobretot a Mallorca, i especialment a Palma.

En l'actualitat, hem de tenir presents, per tant, que l'envelliment de la població a les Illes Balears és una realitat i que la previsió és que augmentarà el nombre de persones de 65 anys o més i també la longevitat.

Una altra dada que cal tenir en compte i que no hem de passar per alt és que cada vegada hi ha més persones grans que viuen soles a les Illes Balears. Segons les dades (Abellán, Ayala, Pérez i Pujol, 2018) el 28,8% de les dones i el 14,7% dels homes de més de 65 anys viuen sols. La solitud d'aquestes persones és un punt que cal abordar abans que es converteixi en una situació de risc, de vulnerabilitat i d'indefensió.

2. Les persones de 65 anys o més grans que han vist modificada judicialment la seva capacitat per obrar o que estan en procés d'incapacitació a les Illes Balears

En l'actualitat no hi ha fonts, registres, que puguin aportar el nombre de persones que han vist modificada la seva capacitat de poder obrar o que estan en procés d'incapacitat a les Illes Balears. A la nostra comunitat s'estima que hi ha més de 900 persones en aquesta situació, segons fonts de la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació, però no són dades que estiguin en un cens oficial.

La Fundació Aldaba, amb gairebé vint anys d'experiència i amb una àmplia base social, compta amb un servei de tutela d'adults, Aldaba Suport Balears, concertat actualment

amb la Conselleria de Serveis Social i Cooperació del Govern de les Illes Balears. Segons les dades de la memòria anual a 31 de desembre de 2018, la Fundació Aldaba ha atès 976 persones. Són dades significatives per poder fer una anàlisi del perfil de persones de 65 anys o més grans.

Taula 1 | *Perfil de les persones ateses a la Fundació Aldaba*

GÈNERE	Mallorca		Menorca		Eivissa i Formentera		Total Illes Balears	
DONES	390	48,5%	46	44,2%	21	30,4%	457	47%
HOMES	413	51,5%	58	55,7%	48	69,6%	519	53%
TOTAL	803	100%	104	100%	69	100%	976	100%

EDAT	Mallorca		Menorca		Eivissa i Formentera		Total Illes Balears	
18-25 anys	9	1,1%	4	3,2%	1	1,7%	15	1,5%
26-35 anys	33	4,1%	7	5,4%	8	12%	48	5%
36-45 anys	91	11,3%	15	10,9%	12	17,3%	118	12,9%
46-55 anys	120	14,9%	19	19,7%	8	15,2%	147	15,6%
56-65 anys	155	19,3%	27	25,2%	14	24,1%	196	20,8%
66-75 anys	146	18,1%	7	10,9%	15	18%	168	17,2%
76-85 anys	152	18,9%	14	13,9%	2	2,8%	168	17,2%
+86 anys	97	11,4%	11	2,5%	9	8,6%	116	11,8%
TOTAL	803	100%	104	100%	69	100%	976	100%

TIPUS DE DISCAPACITAT	Mallorca		Menorca		Eivissa i Formentera		Total Illes Balears	
Deteriorament cognitiu/Alzheimer	338	42%	28	26,9%	28	37,9%	394	40,3%
Problemes de salut mental	323	40%	57	54%	34	53,4%	414	42,4%
Discapacitat psíquica i física	79	9,8%	9	8,7%	3	3,4%	91	9,3%
Altres	63	7,8%	10	5,4%	4	5,1%	77	7,8%
TOTAL	803	100%	104	100%	69	100%	976	100%

MESURA DE PROTECCIÓ	Mallorca		Menorca		Eivissa i Formentera		Total Illes Balears	
Tutela	456	56,7%	58	55%	37	53,6%	551	56,4%
Curatela	156	19,4%	35	33%	22	31,8%	213	21,8%
Defensa judicial	168	20,9%	10	9%	10	14%	188	19,2%
Defensa judicial i administració	23	2,8%	1	0,96%	0	0%	24	2,4%
TOTAL	803	100%	104	100%	69	100%	976	100%

Centrant-nos en les persones de 65 anys o més, el 2017 varen ser ateses unes 487 persones. Al tancament de 2018, el nombre era de 472. Si bé s'observa un breu descens de persones ateses el 2018 en aquesta franja d'edat, hi ha un manteniment del percentatge de persones ateses més grans de 65 anys. El 2017 era un 50,8% i el 2018, un 48,2%.

Per tant, gairebé la meitat de les persones de què té cura el servei Aldaba Suport Balears són persones de 65 anys o més.

A continuació, descriurem algunes de les característiques d'aquestes persones i ens acostarem a aquest sector de la població balear.

3. Persones de 65 anys o més grans que han vist modificada judicialment la seva capacitat per obrar o que estan en procés d'incapacitació ateses per la Fundació Aldaba el 2018 a les Illes Balears. Distribució per gènere i edat

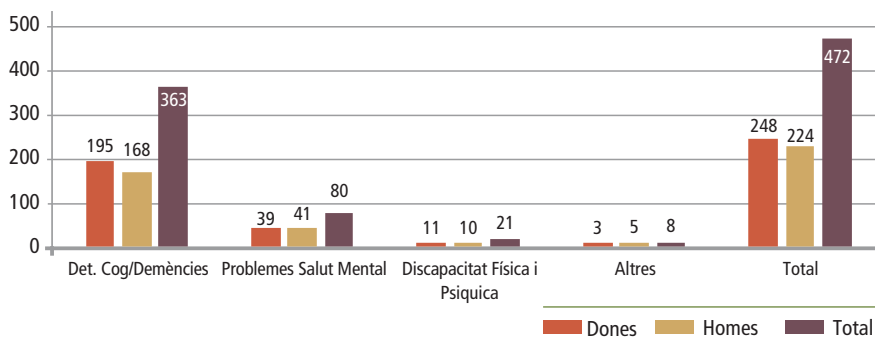
Per començar a analitzar i descriure el perfil de les persones de 65 anys o més grans, cal subratllar que s'observa que el nombre de dones és lleugerament més elevat que el d'homes. El 2018, es van atendre 274 dones i 198 homes. S'observa també que, com més edat, s'eleva el nombre de dones ateses. Una hipòtesi és la longevitat i esperança de vida més alta de la dona, en comparació amb la de l'home.

Taula 2 | *Persones de 65 anys o més grans per sexe i per edat al servei Aldaba Suport Balears*

EDAT	Dones	%	Homes	%	Total	%
65	9	1,90%	11	2,33%	20	4,23%
66 A 75	76	16,10%	92	19,49%	168	35,59%
76 a 85	104	22,03%	64	13,55%	168	35,59%
85 o més	89	18,85%	27	5,72%	116	24,57%
TOTAL	274	58,05%	198	41,94%	472	100%

Font: Elaboració pròpia. Servei Aldaba Suport Balears, 2018

Pel que fa a l'edat, si analitzem el gràfic 1, s'observa que el major nombre de persones ateses es concentra entre els 66 i els 85 anys. A més, és significatiu que hi ha un nombre elevat de persones més grans de 85 anys la capacitat d'obrar de les quals està modificada judicialment.

Gràfic 1 | Motiu d'incapacitat

4. Persones de 65 anys o més grans que han vist modificada judicialment la seva capacitat per obrar o que estan en procés d'incapacitació ateses per la Fundació Aldaba el 2018 a les Illes Balears. Distribució per mesura de protecció

Una de les mesures de protecció que s'estableixen per poder atendre persones adultes en situació d'elevada vulnerabilitat i desprotecció és el procediment de modificació judicial de la capacitat d'obrar, entesa com a mesura de protecció i assistència de les persones adultes que necessitin suport d'una tercera persona que vetlli pels seus drets i el seu benestar. La modificació de la capacitat d'obrar s'ha d'entendre en sentit positiu, ja que té per finalitat possibilitar que persones en situació de vulnerabilitat social puguin actuar a través dels seus representants legals o amb l'adequada assistència. Les mesures de protecció poden ser la tutela, la curatela, la defensa judicial, el guardador de fet, etc.

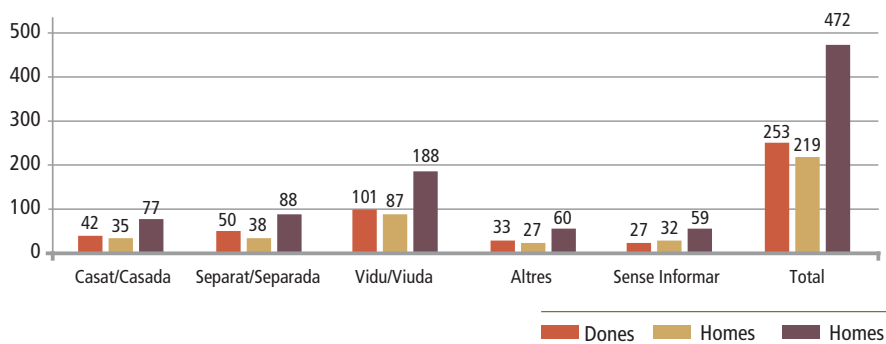
Taula 3 | Persones de 65 anys o més per mesura de protecció

	Dones	%	Homes	%	Total	%
Tutela	193	40,88%	118	25,00%	311	65,88%
Curatela	27	5,72%	30	6,35%	57	12,07%
Defensor judicial	52	11,01%	42	8,89%	94	19,91%
Defensor judicial i administrador de béns	5	1,05%	4	0,84%	9	1,90%
Altres	1	0,21%	0	0,00%	1	0%
TOTAL	278	58,89%	194	41,10%	472	100%

Font: Elaboració pròpia. Servei Aldaba Suport Balears, 2018

Si analitzem la taula 3, que apareix a continuació, es pot observar que la mesura de protecció més freqüent en persones de 65 anys o més grans és la tutela. El motiu és que aquestes persones presenten una situació que requereix una protecció total de la seva persona, els seus béns i el seu entorn, per la seva situació de desprotecció i per l'elevada dependència.

Gràfic 2 | Estat civil

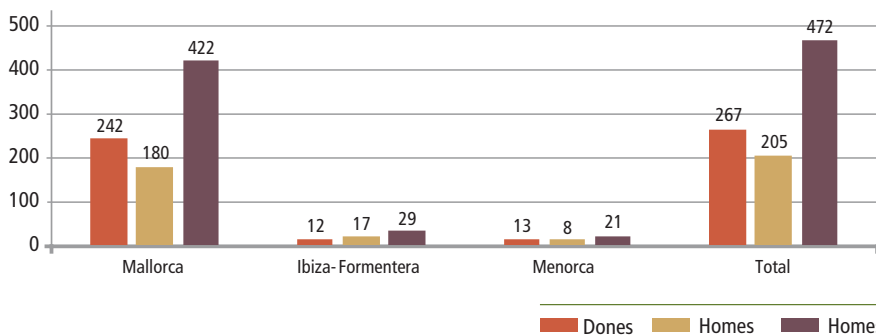
5. Persones de 65 anys o més grans que han vist modificada judicialment la seva capacitat per obrar o que estan en procés d'incapacitació ateses per la Fundació Aldaba el 2018 a les Illes Balears. Distribució per motiu d'incapacitat

El deteriorament cognitiu i/o les demències són el motiu més freqüent de modificació de la capacitat d'obrar de les persones de 65 anys o més grans, seguit de problemes de salut mental. El 76,90% de les persones que atén el servei Aldaba Suport Balears presenten deteriorament cognitiu i/o demència, seguit d'un 16,94% de persones amb problemes de salut mental.

Taula 4 | Persones de 65 anys o més grans. Motiu d'incapacitat

	Dones	%	Homes	%	Total	%
Deteriorament cognitiu / demències	195	41,31%	168	35,59%	363	76,90%
Problemes salut mental	39	8,26%	41	8,68%	80	16,94%
Disc. física i psíquica	11	2,33%	10	2,11%	21	4,44%
Altres	3	0,63%	5	1,05%	8	2%
TOTAL	248	52,54%	224	47,45%	472	100%

Font: Elaboració pròpia. Servei Aldaba Suport Balears, 2018

Gràfic 3 | Lloc de residència

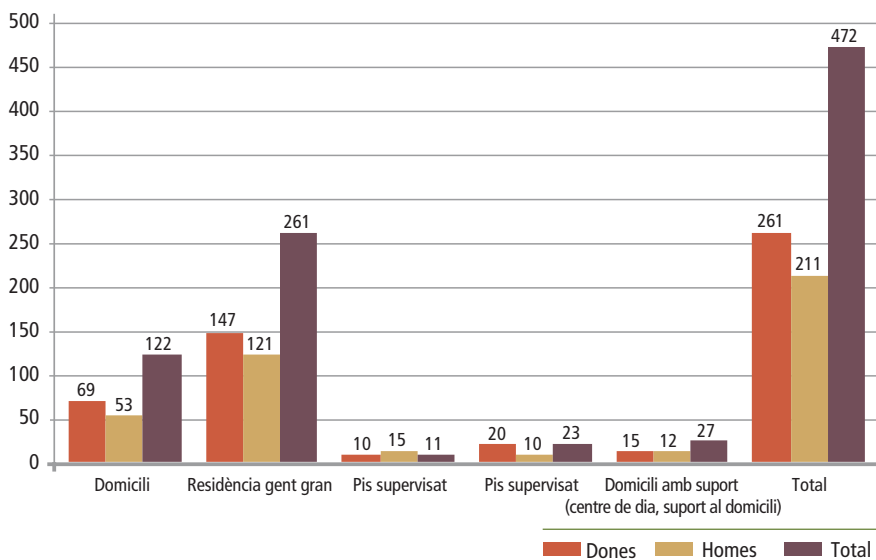
6. Persones de 65 anys o més grans que han vist modificada judicialment la seva capacitat per obrar o que estan en procés d'inca-pacitació ateses per la Fundació Aldaba el 2018 a les Illes Balears. Distribució per residència

Un altre aspecte analitzat per l'estudi és on viuen les persones de 65 anys o més grans que han vist modificada judicialment la seva capacitat per obrar. Segons les dades de les persones que atén Aldaba Suport Balears, la majoria d'aquestes persones viuen en una residència per a gent gran (55,29%) i al seu domicili (25,84%). Cal assenyalar, a més, que, de les persones que viuen al seu domicili, un 5% compten amb suport d'altres recursos, com un centre de dia, ajuda a domicili...

Taula 5 | Persones de 65 anys o més grans. Residència (domicili, recurs públic, privat...)

	Dones	%	Homes	%	Total	%
Domicili	69	14,61%	53	11,22%	122	25,84%
Residència gent gran	147	31,14%	121	25,63%	261	55,29%
Pis supervisat	10	2,11%	15	3,17%	11	2,33%
Domicili amb suport (centre de dia, suport a domicili)	20	4,23%	10	2,11%	23	5%
Altres	15	31,70%	12	2,54%	27	6%
TOTAL	261	55,29%	211	44,70%	472	100%

Font: Elaboració pròpia. Servei Aldaba Suport Balears, 2018

Gràfic 4 | *Persones de 65 anys o més; residència*

7. Persones de 65 anys o més grans que han vist modificada judicialment la seva capacitat per obrar o que estan en procés d'incapacitació ateses per la Fundació Aldaba el 2018 a les Illes Balears. Distribució per estat civil

Quant a l'estat civil del grup de població estudiat, es desprèn, quan s'analitza la taula 6, que el 40% de les persones de 65 anys o més grans que han vist modificada judicialment la seva capacitat per obrar són vídues o separades (18,64%). Per tant, un 58,64% de la població analitzada no té parella.

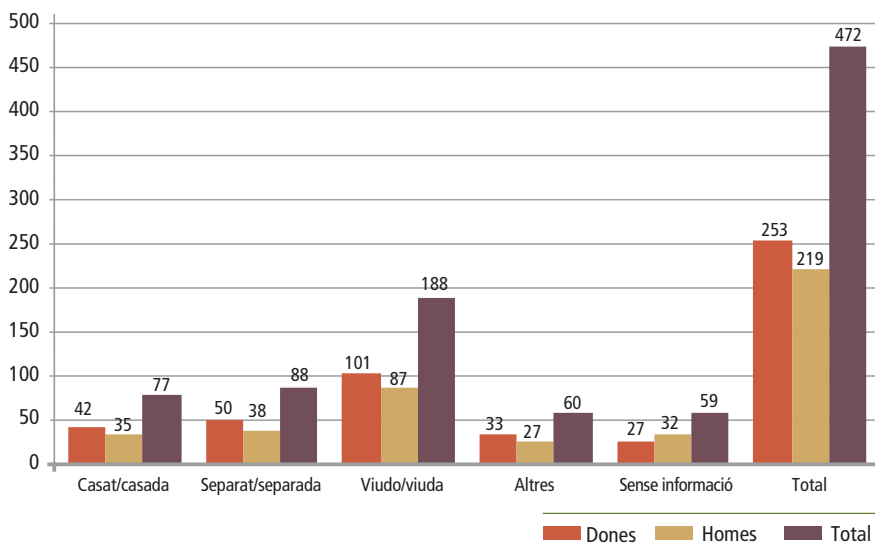
Taula 6 | *Persones de 65 anys o més grans. Estat civil*

	Dones	%	Homes	%	Total	%
Casat/casada	42	8,89%	35	7,41%	77	16,31%
Separat/separada	50	10,59%	38	8,05%	88	18,64%
Viudo/viuda	101	21,39%	87	18,43%	188	40%
Altres	33	6,99%	27	5,72%	60	13%
Sense informació	27	5,72%	32	6,77%	59	13%
TOTAL	253	53,60%	219	46,39%	472	100%

Font: Elaboració pròpia. Servei Aldaba Suport Balears, 2018

Si es contemplen també les dades que apareixen a la taula 7, es fa significatiu l'elevat nombre de persones de 65 anys o més grans que han vist modificada judicialment la seva capacitat per obrar i que no tenen familiars o persones de referència (veïns, amics...) al costat.

Gràfic 5 | Estat civil

8. Persones majors de 65 anys o més que han vist modificada judicialment la seva capacitat per obrar o estan en procés d'incapacitació ateses per Fundació Aldaba a 2018 a Balears; distribució per composició del nucli de convivència

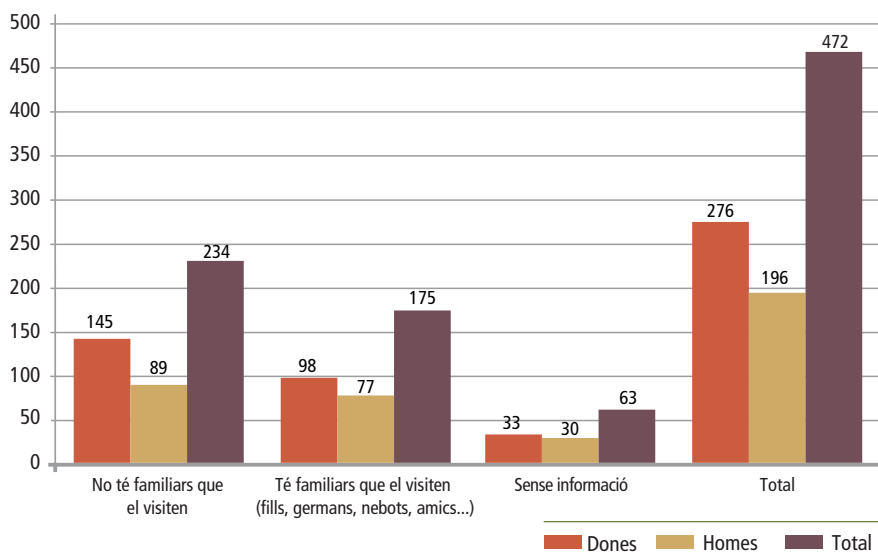
En relació amb la distribució per composició del nucli de convivència i/o persones de referència al seu entorn més proper, podem observar, quan s'analitza la taula 7, que el 49,57% de les persones de 65 anys o més grans no té familiars o persones de referència que les visitin. Si bé l'equip de professionals del servei Aldaba Suport Balears atén aquestes persones i les visita, les dades ens aporten la necessitat urgent de solucionar la realitat actual de la gent gran en general i de la població que analitzem en aquest estudi en particular: la soledat.

Taula 7 | *Persones de 65 anys o més grans. Convivència i/o persones de referència*

	Dones	%	Homes	%	Total	%
No tenen familiars que les visitin	145	30,72%	89	18,85%	234	49,57%
Tenen familiars que les visiten (fills, germans, nebots, amics...)	98	20,76%	77	16,31%	175	37%
Sense informació	33	6,99%	30	6,35%	63	13%
TOTAL	276	58,47%	196	41,52%	472	100%

Font: Elaboració pròpia. Servei Aldaba Suport Balears, 2018

Gràfic 6 | *Convivència i/o persones de referència*

9. Persones de 65 anys o més grans que han vist modificada judicialment la seva capacitat per obrar o que estan en procés d'incapacitació ateses per la Fundació Aldaba el 2018 a les Illes Balears. Distribució per impacte de la mesura de protecció a la persona

Les mesures de protecció com la curatela i/o la tutela arriben a la seva màxima expressió i utilitat quan s'analitzen les dades que apareixen a continuació i que descriuen l'impacte positiu de la tutela en persones en situació d'elevada vulnerabilitat. Com es

pot observar a la taula 8, l'exercici de la tutela i/o la curatela per mitjà del servei Aldaba Suport Balears ha permès que un 40,88% de les persones de 65 anys o més grans disposi de recursos de l'Administració, quan prèviament no en tenien. Cal afegir que un 28% d'aquestes persones disposa, un cop són tutelades, de recursos de l'Administració quan viuen a casa seva. Per tant, un 68% de la població de 65 anys o més grans, un cop són protegits per mitjà de la tutela o la curatela, disposa de recursos de l'Administració.

Taula 8 | *Persones de 65 anys o més grans. Impacte de la protecció*

	Dones	%	Homes	%	Total	%
Persones que abans de la tutela no disposen de recursos de l'Administració (pensions, ajuda a domicili, plaça en un recurs adaptat a les seves necessitats...) i que gràcies a la tutela compten amb aquests recursos	103	21,82%	90	19,06%	193	40,88%
Persones que abans de la tutela viuen a casa seva sense recursos de l'Administració (pensions, ajuda a domicili, plaça en un recurs adaptat a les seves necessitats...) i que gràcies a la tutela compten amb aquests recursos a casa	74	15,67%	60	12,71%	134	28%
Persones que abans de la tutela estan a casa seva i que gràcies a la tutela viuen en una residència per a gent gran	77	16,31%	54	11,44%	131	28%
Persones que abans de la tutela no tenen suport familiar i que gràcies a la tutela tenen suport de la família	9	1,90%	5	1,05%	14	3%
TOTAL	263	55,72%	209	44,27%	472	100%

Font: Elaboració pròpia. Servei Aldaba Suport Balears, 2018

10. Persones de 65 anys o més grans que han vist modificada judicialment la seva capacitat per obrar o que estan en procés d'incapacitació ateses per la Fundació Aldaba el 2018 a les Illes Balears. Distribució per lloc de residència

Quant a la distribució per lloc de residència (Mallorca, Eivissa-Formentera i Menorca), s'observa a la taula 9 que la majoria de les persones de 65 anys o més grans la capacitat d'obrar de les quals està modificada judicialment i que atén el servei Aldaba Suport

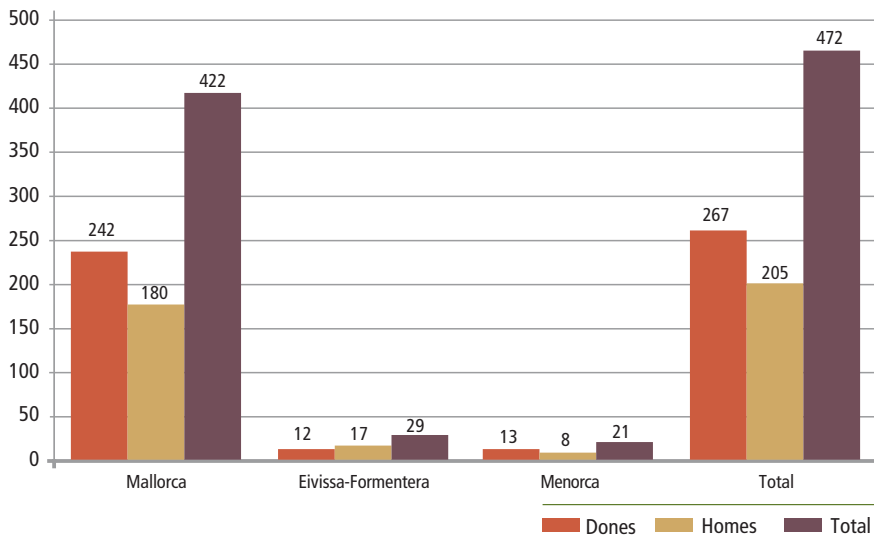
Balears resideix a Mallorca (89,40%), en segon lloc, resideixen a Eivissa-Formentera i, finalment, a Menorca.

Taula 9 | *Persones de 65 anys o més grans. Lloc de residència (Mallorca, Eivissa-Formentera, Menorca)*

	Dones	%	Homes	%	Total	%
Mallorca	242	51,27%	180	38,13%	422	89,40%
Eivissa-Formentera	12	2,54%	17	3,60%	29	6,14%
Menorca	13	2,75%	8	1,69%	21	4,44%
TOTAL	267	56,56%	205	43,43%	472	100%

Font: Elaboració pròpia. Servei Aldaba Suport Balears, 2018

Gràfic 7 | *Lloc de residència*

Si ens centrem en l'illa de Mallorca, la majoria de les persones de 65 anys o més grans que atén el servei Aldaba Suport Balears té el lloc de residència a Palma; el segueixen els municipis de Calvià, Pollença, Capdepera, Santanyí, Inca i Manacor.

11. Conclusions

Per acabar, podem concloure, segons les dades analitzades i descrites anteriorment sobre la població de persones de 65 anys o més grans atesa pel servei Aldaba Suport Balears de la Fundació Aldaba al tancament de 2018, que:

- el perfil de les persones de 65 anys o més grans que han vist modificada judicialment la capacitat per obrar és majoritàriament de sexe femení, de 76 a 85 anys, si bé s'observa un augment de dones de més de 85 anys, probablement perquè la dona té una major esperança de vida;
- tant per a les dones com per als homes, la mesura de protecció més freqüent és la tutela. Es considera que, com que són persones grans, el nivell de dependència és més gran i, per tant, la protecció ha de ser més integral i ha d'abordar l'àrea social, sanitària, econòmica i jurídica de la persona;
- el deteriorament cognitiu i/o la demència són el motiu més freqüent pel qual la capacitat d'obrar de la persona es veu modificada judicialment;
- un 55,29% de les persones de 65 anys o més grans que atén el servei Aldaba Suport Balears viu en una residència per a gent gran; el 25,84% viu al seu domicili;
- un 58,65% d'aquestes persones no té parella, bé perquè són viudes o perquè estan separades. A més, el 49,57% d'aquestes persones no té familiars i/o persones de referència que les visitin (veïns, amics...). Majoritàriament són dones les que es troben en aquesta situació;
- l'impacte social, personal, econòmic i jurídic que aporta la mesura de protecció com la tutela i la curatela és positiu en aquest sector de la població, ja que els procura més recursos i millor qualitat de vida, i
- la majoria de les persones de 65 anys o més grans la capacitat d'obrar de les quals ha estat modificada judicialment i que atén el servei Aldaba Suport Balears resideix a Mallorca. Els municipis on hi ha més persones amb aquestes característiques són, per ordre, Palma, Calvià, Pollença, Capdepera, Santanyí, Inca i Manacor.

Per tant, les necessitats presents i futures que hem d'abordar en aquest sector de població de les Illes Balears són principalment mesures que permetin que puguin comptar amb més recursos de l'Administració tant durant l'exercici de la tutela (més places i recursos adaptats i específics a les necessitats de la gent gran, menys llistes d'espera per accedir a un recurs, etc.), com abans (mesures i estratègies preventives). D'altra banda,

cal tenir present que l'envelliment de la població és una realitat i, per tant, el nombre de persones de 65 anys o més grans que poden necessitar mesures de protecció, com la tutela o la curatela, pot augmentar. Així mateix, es necessita el foment de més recursos públics i/o privats que els permetin continuar vivint a casa seva o en pisos adaptats a les seves necessitats; també es necessita que l'Administració inverteixi en més programes i projectes que afavoreixin, per mitjà de recursos humans i altres línies d'intervenció (envelliment actiu), la disminució de la solitud d'aquestes persones.

Referències bibliogràfiques

Abellán, A., Ayala, A., Pérez, J. i Pujol, R. (2018). *Un perfil de las personas mayores en España, 2018. Indicadores estadísticos básicos*. Madrid: Informes Envejecimiento en Red, 17.

Fundación Aldaba (2018). Memòries anuals 2017 i 2018 del Servicio de Tutela de Adultos Aldaba Suport Balears, concertat amb la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació. Disponible a: <http://www.aldaba.org>

Instituto Nacional de Estadística (INE) (2018). Disponible a: <http://www.ine.es>

Rueda, J. D., Zurro, J. J. i Fernández, J. C. (2014). El modelo de apoyo a las personas con capacidades modificadas judicialmente según Naciones Unidas. *Alternativas. Cuadernos de Trabajo Social*, 21, 81-118. doi: 10.14198/ALTERN2014.21.05

Vals, F. (2012). Pobreza y discapacidad en España. *Quaderns per a la Inclusió Social. Càtedra d'Inclusió*. Publicacions URV.

Autors

MIRIAM VIVAS DOMÍNGUEZ

Jerez de la Frontera (1979). Llicenciada en Psicologia per la Universitat de Sevilla (1998-2002). Curs de postgrau en Gerontologia Social, Universitat de la Corunya, en col·laboració amb la Conselleria d'Afers Socials, Ocupació i Relacions Laborals, Ajuntament de la Corunya i Associació de Psicopedagogia (2003). Gran part de la seva trajectòria professional ha estat enfocada al tracte amb les persones grans: primerament va tenir contacte com a terapeuta ocupacional amb malalts d'Alzheimer; després passà a fer treballs com a psicòloga, i més tard com a directora en residències d'ancians (empresa Clars SCA). Els darrers deu anys ha treballat com a coordinadora del servei d'ajuda a domicili de Sanlúcar de Barrameda (Cadis). Actualment, ha passat a formar part de l'equip de treball de la Fundació Aldaba, concretament al servei Aldaba Suport Balears, amb l'objectiu de generar nous serveis que afavoreixin el desenvolupament del sistema dels serveis socials i el benestar dels ciutadans més desprotegits.

NATALIA ROSSET GARCÍA

Argentina (1974). Llicenciada en Dret (UNMDP), advocada en exercici. Des de l'any 2008 treballa a Fundació Aldaba com a lletrada del programa d'Acció Tutelar. És directora de Tutelar-T, assessoria jurídica especialitzada en la tercera edat. Ha realitzat diversos cursos formatius en l'àrea de discapacitat, malaltia mental i procediment de modificació de la capacitat. Postgrau en Tutela de Persones Adultes, Institut de Formació Contínua de la Universitat de Barcelona-IL3, L Jornades Aequitas: «La discapacitat com a fet i la seva incidència en l'àmbit jurídic: diferents règims jurídics i alternatives en el marc de la Convenció», Jornades CEOMA: «Tots contra l'abús i maltractament a persones majors: dignitat i excel·lència en el tracte a la gent gran i als grans amb discapacitat». Fòrum Internacional sobre Gent Gran: «Viure més i viure millor», Generalitat Valenciana i Fundació HelpAge Internacional Espanya, Obra Social la Caixa i Universitat de València. Postgrau en Rehabilitació Psicosocial de Persones amb Malaltia Mental. És autora de diversos articles d'opinió sobre el tema per a mitjans públics. Ha impartit diversos cursos i tallers sobre gent gran, maltractaments i procediments de modificació de la capacitat, entre d'altres.

SERGIO EXPÓSITO TORRES

Granada (1978). Llicenciat en Psicologia per la Universitat de Granada (1998-2003). Màster universitari en Gerontologia Social. Formació i experiència en avaluació, planificació i qualitat de centres i serveis per a gent gran; aspectes jurídics i legals de la gent gran; intervenció clínica en deteriorament cognitiu i demències; animació sociocultural en residències de gent gran. Les seves àrees d'interès se centren en la visió sistèmica dins la psicologia. En l'actualitat, és director del servei de tutela d'adults Aldaba Suport Balears de la Fundació Aldaba, concertat amb la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació.